

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 199/2020-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Vladimír Filičko, PhD, s. r. o., Kováčska 28, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Vladimír Filičko, PhD., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 349/2018 z 3. júla 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd druhým výrokom rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 349/2018 z 3. júla 2019 p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 349/2018 z 3. júla 2019 v časti jeho druhého výroku zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 640,65 € (slovom šesťstoštyridsať eur a šesťdesiatpäť centov) na účet jej právneho zástupcu, a to spoločnosti Advokátska kancelária JUDr. Vladimír Filičko, PhD., s. r. o., Kováčska 28, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 199/2020-11 z 12. mája 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 349/2018 z 3. júla 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že pôvodná žalobkyňa obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], sa žalobou zo 4. mája 2017

domáhala proti sťažovateľke ako žalovanej zaplatať sumu 319,78 € v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 Csp 33/2017. V priebehu konania došlo k postúpeniu pohľadávky, preto okresný súd uznesením sp. zn. 16 Csp 33/2017 zo 17. októbra 2017 pripustil zmenu sporových strán a na miesto žalobkyne obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s, vstúpila do konania obchodná spoločnosť [REDACTED] po zmene obchodného mena [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „žalobkyňa“ alebo „zúčastnená osoba“). Okresný súd žalobu žalobkyne rozsudkom sp. zn. 16 Csp 33/2017 zo 14. júna 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol.

3. Na základe odvolania žalobkyne bol rozsudok okresného súdu potvrdený prvým výrokom napadnutého rozsudku krajského súdu. Druhým výrokom napadnutého rozsudku krajský súd náhradu trov odvolacieho konania sporovým stranám nepriznal. Sťažovateľka osobitne poukázala na 24. bod napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorom krajský súd uviedol, že stranám sporu nepriznal trovy konania podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 256 ods. 1 CSP s poukazom na to, že úspešnej žalovanej (sťažovateľke) trovy odvolacieho konania nevznikli.

4. Sťažovateľka v rámci odvolacieho konania udelila svojmu právnomu zástupcovi plnomocenstvo na jej zastupovanie, k odvolaniu sa 30. júla 2018 riadne vyjadrila a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. V odvolacom konaní vznikli sťažovateľke trovy v súvislosti s dvoma úkonmi, a to prípravou a prevzatím zastúpenia a vyjadrením k odvolaniu.

5. Napadnutý rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov konania považuje sťažovateľka za arbitrárny, nepreskúmateľný a porušujúci jej základné práva vyplývajúce z ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu. V odôvodnení rozsudku krajského súdu sa tento súd podľa sťažovateľky len stroho obmedzil na konštatovanie, že jej trovy nevznikli, bez toho, aby sa zaoberal ňou podaným vyjadrením k odvolaniu, t. j.

ignoroval skutočnosť, že sťažovateľke trovy v odvolacom konaní reálne vznikli a riadne si ich uplatnila.

6. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 545/2014 zo 17. marca 2015, v ktorom bola posudzovaná obdobná situácia nepriznania náhrady trov konania úspešnej strane sporu krajským súdom napriek tomu, že v odvolacom konaní vznikli a boli riadne uplatnené, z dôvodu pochybenia konajúceho súdu, a to absolútneho „prehliadnutia“ vykonaného procesného úkonu – vyjadrenia k podanému odvolaniu.

7. Krajský súd uvedeným neopodstatneným a neodôvodneným nepriznaním vzniknutých trov sťažovateľky v odvolacom konaní závažne zasiahol do jej majetkovej sféry a porušil jej právo na ochranu vlastníckeho práva a práva na spravodlivý súdny proces.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby v predmetnej veci svojím nálezom rozhodol, že jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu porušené boli, zrušil rozsudok krajského súdu vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania a vec vrátil na ďalšie konanie a zaviazal krajský súd nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia.

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľky

9. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval krajský súd na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a zároveň ho vyzval, aby ústavnému súdu oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

10. Podpredseda krajského súdu vo vyjadrení sp. zn. 1 SprV 610/2020 z 11. februára 2020 súhlasil s upustením od ústneho pojednávania a predložil vyjadrenie predsedu senátu, ktorý vo veci rozhodoval. Predseda senátu uviedol, že napadnutý rozsudok je zrejme

nesprávne odôvodnený, keďže úspešnej žalovanej trovy odvolacieho konania vznikli, pretože bola zastúpená advokátom.

11. Podpredseda krajského súdu nad rámec vyjadrenia predsedu senátu uviedol, že „... sťažovateľke nahraditeľné trovy konania nevznikli, nakoľko tento úkon právnej služby advokáta bezpochyby nespĺňal kritérium účelnosti, ktoré je nevyhnutným predpokladom pre priznanie náhrady zaň. Faktom totiž je, že vo vyjadrení k odvolaniu, ktorý je jediným procesným úkonom sťažovateľky v odvolacom konaní, táto vôbec vecne nereagovala na dôvody odvolania protistrany a jej tvrdenia a súvisiaca argumentácia v ňom bezo zvyšku predstavovali len procesné neprípustné novoty, na ktoré odvolací súd i tak nemohol prihliadať...“. Poukázal na skutočnosť, že podľa jeho názoru rozhodnutiam o trovách konania chýba ústavnoprávny rozmer a ústavnú sťažnosť sťažovateľky považuje za neopodstatnenú.

12. Ústavný súd listom z 22. júla 2020 zaslal sťažovateľke vyjadrenie krajského súdu s možnosťou zaujať k nemu v lehote určenej ústavným súdom stanovisko a zároveň požiadal o vyjadrenie, či sťažovateľka súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci, s tým, že v prípade, ak v stanovenej lehote nebude toto stanovisko ústavnému súdu doručené, ústavný súd bude zastávať názor, že v danej veci sťažovateľka súhlasí s upustením od neho.

13. Sťažovateľka vo svojom vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 17. augusta 2020, poukázala na skutočnosť, že nepriznanie trov právneho zastúpenia nemalo pôvod v neúčelnosti úkonov sťažovateľky, ale v tom, že krajský súd pri prejednaní veci žiaden úkon nezaregistroval. Sťažovateľka zdôrazňuje, že účelnosť či neúčelnosť úkonu sporovej strany prislúcha hodnotiť len zákonnému sudcovi a v žiadnom prípade nie podpredsedovi súdu konajúcemu v mene súdu v konaní o ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na uvedené zotrvala na podanej ústavnej sťažnosti v celom rozsahu. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka sa nevyjadrila, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, ústavný súd s prihliadnutím na skutočnosť uvedenú v bode 12 tohto uznesenia zastáva názor, že sťažovateľka s upustením od neho súhlasí.

14. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskom krajského súdu, replikou sťažovateľky, ako aj s obsahom spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

15. Ústavný súd listom zo 4. júna 2020 podľa § 126 zákona o ústavnom súde upovedomil o podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky zúčastnenú osobu s možnosťou vyjadriť sa k nej v lehote 10 dní od doručenia tohto upovedomenia. Zúčastnená osoba, ktorá si upovedomenie prevzala 6. júna 2020, svoje právo vyjadriť sa v konaní pred ústavným súdom nevyužila.

III.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

16. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

17. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

18. Podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody.

19. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

20. Podľa § 133 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

21. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

22. Podľa § 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

23. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

24. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

25. Podľa čl. 1 prvej vety dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

26. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

27. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy, je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, kde je povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia.

28. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo sporovej strany na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

29. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

30. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že nedostatočné odôvodnenie a rovnako aj arbitrárnosť akéhokoľvek rozhodnutia majú za následok, že nie je možné spoľahlivo zistiť, na základe čoho orgán predmetné rozhodnutie vydal, na základe akých skutkových zistení a právnych záverov postupoval, a preto nie je možné spoľahlivo preskúmať toto rozhodnutie. Arbitrálne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces (resp. práva na súdnu ochranu) je zákonným dôvodom na podanie dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

31. Zo znenia § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že pojmovým znakom inštitútu ústavnej sťažnosti je jej subsidiarita, ktorá sa po formálnej stránke prejavuje v požiadavke na vyčerpanie všetkých poskytovaných procesných prostriedkov určených na ochranu práv sťažovateľa ešte pred samotným podaním ústavnej sťažnosti a po stránke materiálnej v požiadavke, aby ústavný súd poskytoval ochranu ústavne zaručeným základným právam a slobodám až v prípade, keď ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť.

32. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Citovaná právna úprava (účinná od 1. júla 2016) presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania väd zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na dovolateľa, ktorý limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje obsahom podaného dovolania.

34. „Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti)“ [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017].

35. Ústavný súd sa problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom okrem iného vyslovil: «Ustanovenie § 420 Civilného sporového poriadku zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia

o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej... Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.»

36. V zmysle aktuálnej judikatúry ústavného súdu tento spravidla odmieta ústavné sťažnosti, ktorými sťažovatelia namietajú porušenie ich práv rozhodnutím odvolacieho súdu o náhrade trov konania v prípade, keď namietajú nedostatočnosť a arbitrárnosť takeho rozhodnutia a vo veci nepodali dovolanie, napriek tomu, že je v zmysle § 420 písm. f) CSP v takomto prípade daná jeho prípustnosť, a to ako neprípustné podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde (obdobne pozri napr. I. ÚS 300/2020, I. ÚS 352/2020, I. ÚS 385/2020).

37. Napriek už uvedeným záverom, vychádzajúc z materiálneho prístupu ochrany ústavnosti, aby sťažovateľka nepodaním dovolania (čo ústavný súd považuje preukázané z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 16 Csp 33/2017, pozn.) neutrpela ujmu na svojich základných právach a slobodách, s prihliadnutím na skutočnosť, že namietané pochybenie všeobecného súdu dosahuje takú intenzitu, že napadnutý rozsudok krajského súdu v časti jeho druhého výroku je z ústavného hľadiska neakceptovateľný, ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie a dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

38. Krajský súd v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 349/2018 rozhodoval o odvolaní podanom žalobkyňou proti rozsudku okresného súdu, ktorým tento jej žalobu

zamietol a sťažovateľke náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd odvolaniu nevyhovel a prvým výrokom napadnutého rozsudku rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Druhým výrokom napadnutého rozsudku krajský súd sporovým stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

39. Krajský súd o trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP tak, že sporovým stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Konštatoval, že žalobkyňa v odvolacom konaní úspešná nebola, preto jej nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania a úspešnej žalovanej (sťažovateľke) trovy odvolacieho konania nevznikli.

40. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

41. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

43. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 16 Csp 33/2017 považuje ústavný súd za preukázané, že sťažovateľka doručila 30. júla 2018 okresnému súdu svoje vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne, a to v zastúpení advokátom JUDr. Vladimírom Filičkom, PhD., ktorého podľa priloženej plnej moci splnomocnila na svoje zastupovanie v odvolacom konaní, a to 26. apríla 2018. Súčasťou tohto vyjadrenia je aj jej návrh, aby jej bola odvolacím súdom priznaná náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (č. 1. 83 až č. 1. 87 spisu okresného súdu sp. zn. 16 Csp 33/2017, pozn.).

45. Z relevantnej právnej úpravy vyplýva, že sťažovateľka, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, mala v intenciách § 255 ods. 1 CSP právo na náhradu trov odvolacieho konania. Sťažovateľke, ako vyplýva z vyžiadaného spisu, trovy na účelné uplatňovanie práva reálne vznikli a súčasne aj krajskému súdu navrhla, aby je boli priznané.

46. Keďže krajský súd pri aplikácii príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku vyvodil záver na podklade, ako sám vo svojom vyjadrení uznal vo veci konajúci predseda senátu, nesprávnych skutkových záverov, keďže sťažovateľke zastúpenej advokátom trovy odvolacieho konania vznikli, ústavný súd vyslovil, že jeho rozsudkom sp. zn. 1 Co 349/2018 z 3. júla 2019 v časti jeho druhého výroku došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

47. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že poukázanie na § 256 ods. 1 CSP tak, ako to pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku uskutočnil krajský súd, nemá v prejednávanej spore žiadnu relevanciu, keď zjavne k žiadnemu zastaveniu konania nedošlo, a toto ustanovenie tak nie je žiadnym spôsobom pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania v tomto konkrétnom prípade aplikovateľné.

48. Keďže krajský súd druhým výrokom napadnutého rozsudku porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd zrušil toto rozhodnutie v časti jeho druhého výroku a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

49. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného jej čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sa ústavný súd riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecného súdu, rozhodnutie ktorého je v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. Vychádzal pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 186/06, IV. ÚS 311/08) z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva

sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa otvára priestor k tomu, aby sa krajský súd sám vyrovnal s ochranou uvedeného práva sťažovateľky hmotného charakteru.

50. Ústavný súd preto tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom [(§ 133 ods. 1 *a contrario* zákona o ústavnom súde); bod 4 výroku nálezu].

V.

Trovy konania

51. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

52. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok roku 2018, ktorá bola 980 € a za I. polrok roku 2019, ktorá bola 1 062 €.

53. Ústavný súd vychádzal z obsahu spisu a priznal sťažovateľke náhradu za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a vyjadrenie zo 17. augusta 2020) v súlade s § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Odmena za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2019 (2 x 163,33 €) spolu s režijným paušálom (2 x 9,80 €) a odmena za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 (1 x 177 €) spolu s režijným paušálom (1 x 10,62 €) vrátane 20 % dane z pridanej hodnoty, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky), spolu predstavuje sumu 640,65 € (bod 3 výroku nálezu).

54. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

55. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu